

SOLIDÁRNÍ SÍŤ Z PRAHY DO BRNA Průzkum potřeb lidí bez domova a v nouzi, Praha 2025

Tento dokument popisuje výsledky *Průzkumu potřeb lidí bez domova* z roku 2025, provedeného organizací Místní místním, z.ú. V rámci průzkumu bylo provedeno dotazníkové šetření a kvalitativní rozhovory s lidmi bez domova v Praze za účelem zjistit jejich aktuální potřeby. Druhotný cíl průzkumu bylo zjistit přínos projektu Solidární síť Místní místním pro lidi bez domova, který v Praze organizace realizuje již od roku 2017.

Průzkum potřeb probíhal v rámci projektu: „Solidární síť z Prahy do Brna“, č. projektu: CZ.03.03.01/00/24_070/0005369 Projekt je realizován díky Operačnímu programu Zaměstnanost+ v rámci výzvy Inkubační fáze šíření (2). Projekt je financován Evropskou unií.

HLAVNÍ VÝSLEDKY PRŮZKUMU POTŘEB

1. Potřeby lidí bez domova

Celkem zná místa, kde dostanou lidé v nouzi služby zdarma, 64 dotazovaných lidí z 121, tedy přes polovinu. 34 lidí bez domova uvedlo místa, z nichž většina z nich jsou podniky Solidární sítě Místní místním. Další místa jsou například: Foodnotbombs, Restaurace Shop nebo kebab stánky. Služby k dostání zdarma jsou hlavně v podnicích Solidární sítě: káva, jídlo, nabití telefonu, zákusky, studený nápoj, zalití horkou vodou, Wi-Fi a menstruační pomůcky.

Z dat popsaných níže lze říci, že mezi 5 nejpotřebnějších služeb pro lidi bez domova obecně patří: jídlo (66), oblečení/boty/ručník (38), pití – voda/chlazený nápoj (30), káva/čaj/horký nápoj (22) a možnost nabití telefonu (22).

Mezi 5 služeb zdarma, které v Praze nejvíce chybí, se ukázalo být: praní prádla (19), sprcha (18), toaleta (9), poradenská pomoc/doprovody na úřady/terapie (9), možnost nabití telefonu (7) a se stejným počtem odpovědí také kulturní akce/přednášky/kurzy/zábava/sport/aktivity (7).

2. Přání a bariéry

Překážky ve společnosti obecně jsou podle lidí bez domova hlavně **předsudky, neporozumění, ponižování, hrubé chování**, nedostatek sociálních bytů, **přístup k návykovým látkám**, nedostatek práce (pro mladé bez zkušeností) a **alkohol na veřejnosti**.

Překážky na ulici, ve veřejném prostoru jsou mimo jiné **nemožnost si někde sednout, omezený přístup pro vozíčkáře, nedostatek veřejných toalet**, pocit nebezpečí, nemožnost v klidu spát, **veřejné praní a sprcha zdarma nebo za malý poplatek, omezený přístup pro špatně vidící a slyšící, nepřiměřené chování policie a zamykání popelnic**.

V podnicích Solidární sítě je pro lidi bez domova důvodem pro to nepřijít hlavně **stud za svůj vzhled a situaci, strach ze špatného přístupu a odsuzování ze stran zákaznictva a personálu, nedostatek bezbariérového přístupu, odměřená doba oddychu, odmítnutí vstupu a neznalost toho, jaké jsou podniky v Solidární síti**.

Rozhovory tato tvrzení potvrzují a doplňují. Jako odpovědi na překážky a bariéry pro lidi bez domova ve znovuzacelení byly nejčastěji zmiňovány předsudky, odsouzení a nepochopení od veřejnosti, osobní vzhled a stud, snadný přístup k návykovým látkám, agresivní chování od jiných lidí na ulici, odpor, ponižování a neférové pracovní podmínky.

V Praze lidi v rozhovorech zmiňovali, že zažili i dobré zkušenosti a společnost je tak neodsuzuje. Jako bariéry pro znovuzачlenění zmiňovali lidi finance, neochota sociálních pracovníků, náročný proces zřizování dokladů, nedostatečná vůle a nebo zajištění způsob života.

3. Potřeba Solidární sítě nabízející služby zdarma lidem bez domova

Z dotazovaných lidí **48 z 50 lidí** bez domova využívající Solidární síť uvedlo, že mělo jen pozitivní zkušenost. **2 odpověďeli, že měli dobrou i špatnou zkušenost.** 60 dotazovaných lidí Solidární síť doposud neznali.

Hlavní aspekty, ve kterých **Solidární síť lidem bez domova pomohla**, byly: **zvýšení sebevědomí, pomoc v krizové situaci, s hledáním práce a v komunikaci s rodinou** (díky možnosti využít Wi-Fi a internet či možnosti zavolat si). Další, co lidé zmiňovali bylo, že jim projekt pomohl přežít nebo je motivoval, pomohl žít "nějak na úrovni". Oceňována byla i pomoc s ošetřením a různorodá nabídka služeb.

Nejvíce lidé bez domova využívají v Solidární síti tyto služby: **nabití telefonu (40), voucher na nápoje, jídlo nebo oblečení (36), toaletu (33), vodu (29) a WiFi (28).** Z kontinuálních průzkumů Místní místním je vidět, že jsou toto dlouhodobě nejvyužívanější služby v Solidární síti. **Letos poprvé ale lidé nezmiňují, že tyto služby jim zásadně chybí, což Místní místním přisuzují právě Solidární síti, která nabízí přes 200 mikroslužeb, nejvíce právě vodu, toaletu, nabití telefonu a vouchery.**

Jediné, co lidé bez domova uvádí, že je dlouhodobě potřeba, jsou vouchery – zde samozřejmě nemůže Solidární síť poptávku všech lidí bez domova z Prahy naplnit.

Někteří v rozhovorech doplnili, že bariérou pro využití služeb mohou být obavy z předsudků nebo závislosti některých lidí bez domova.

Z rozhovorů lze shrnout následující:

- 1. Krátkodobě** služby Solidární sítě tázaným lidem bez domova usnadní hledání práce, a to díky přístupu na internet nebo možnosti nabití telefonu.
- 2. Dlouhodobě** služby lidem mohou pomoci v ušetření peněz za jídlo.
- 3. Aby se lidé v nouzi cítili** při využívání služeb zdarma dobře, stačí všem z nich příjemný a otevřený přístup personálu a zákaznictva.
- 4. Bariérou** pro využití služeb zdarma by pro ně mohl být stud, smíření se svou situací, vzhledem/osobní hygiena nebo aktivní závislost.
- 5. Možnost** využití Solidární sítě označili všichni dotazovaní jako variantu, ve které by se cítili dobře.
- 6. Předsudky** vůči nim samotným vnímají 4 z 5 dotazovaných lidí bez domova částečně, tedy jen u části lidí, kteří je vidí negativně, jiní jim naopak pomáhají. V rozhovorech však zároveň často zaznívalo, že největší bariérou je pocit přehlížení/neviditelnosti a také předsudky ze strany veřejnosti.

Z dotazníkového šetření se také podařilo zjistit, že tázaní lidé bez domova nejsou na Solidární síti závislí. Pravidelně projekt využívá přibližně třetina tázaných lidí bez domova.

Na závěr by lidé bez domova v Solidární síti ocenili následující:

- rozšíření Solidární sítě do více podniků
- aplikaci Solidární sítě pro snazší přístup
- zavedení služby "praní prádla"
- podniky, které pomáhají non-stop
- zvětšení letáků Solidární sítě pro lepší čtivost
- zlepšení propagace

Specifikum dotazované cílové skupiny

Specifická životní situace dotazovaných lidí byla následující: naprostá většina **(89) je ve zjevném bezdomovectví (bez střechy), 23 je ve skrytém bezdomovectví** (bydlí přechodně u přátel, na azylových domech atd.), **jako "jiné" uvedlo 10 lidí**. Mezi odpověďmi "jiné" bylo např. bydlení v karavanu, na chatě, senior, bydlení v boudě a bydlení ve vlastním bytě.

V rámci finanční situace je více než polovina **(57) z dotazovaných lidí dlouhodobě ve finanční krizi a 34 je v akutní finanční krizi, 39 z dotazovaných lidí má navíc duševní nebo zdravotní potíže**.

U dotazníkového šetření uvedl následující počet lidí volitelně další specifikace:

- Věk dotazovaných: nejvíce odpovědí jsme získali* y od lidí 41–60 let (50), poté 26–40 let (36), do 25 let (18) a 61+ let (14).
- Pohlaví dotazovaných odpovídá většinové populaci lidí bez domova: 90 odpovědělo "muž", 28 odpovědělo "žena".

DOPLNĚNÍ K PRŮZKUMŮM

Doplnění k rozhovorům

Rozhovory doplňovaly dotazníkovou formu průzkumu kvalitativně, pro hlubší pochopení kontextu a potřeb lidí bez domova, i pro jejich aktivní zapojení.

Popis respondentů*tek rozhovorů

- Bydlení: lidé ve skrytém bezdomovectví – 3 lidé bydleli v garáži, 1 člověk na azylovém domě a 1 člověk přespával u kamaráda na chatě
- Délka bytové nouze: jednalo se o lidi, kteří bez domova žijí 0,5-3 roky
- Znalost Solidární sítě: jednalo se o lidi, kteří Solidární síť doposud neznali

Cíle průzkumu

Průzkum potřeb umožnil zjistit, jaké jsou reálné potřeby lidí bez domova v dané lokalitě. Tedy, jaké služby lidé bez domova a v nouzi v Praze v roce 2025 nejvíce potřebují, jaké jim chybí a jakým způsobem by jim vyhovovalo jich využít. Průzkum také zjišťuje, jaké jsou překážky a bariéry pro lidi bez domova ve znovuzачlenění. V Praze průzkum mapoval také využívání již existující Solidární sítě a jejich benefity pro cílovou skupinu lidí bez domova.

Přesah průzkumu je založen na participaci cílové skupiny, pro které je projekt Solidární síť vytvářen. Lidé bez domova zapojením se do průzkumu ovlivňují budoucí podobu projektu, který bude brát zřetel na jejich reálné potřeby, bariéry nebo například i limity a přání.

Důraz byl kladen na následující tři aspekty:

1. Důraz na informovanost partnerství, provádějící průzkum o typu a účelech průzkumu;
2. Důraz na informovanost respondentů*tek o typu a účelech průzkumu, jejich právech a našich plánech s využitím výstupů, které poskytnou;
3. Důraz na komplexnost cílové skupiny a citlivost vůči ní – důraz na bezpečí a anonymitu při rozhovorech a vyplňování, na limity cílové skupiny (nutnost offline formuláře) a na možnost získat navazující podporu, symbolickou odměnu a kontakty na MM.

Sběr dat a metodologie

Sběr dat probíhal od června do července 2025 mezi lidmi bez domova v Praze. Dotazníkové šetření se opírá o data z vyhodnocení celkem 121 dotazníků a je doplněno o 5 kvalitativních polostrukturovaných rozhovorů.

Dotazníky byly lidmi bez domova vyplňovány v papírové formě přímo ve střediscích sociálních či doplňkových služeb za možné asistence pracovníctva nebo týmu Místní místním. Rozhovory byly prováděny ve středisku sociálních služeb a kavárnách a realizoval je tým Místní místním po dohodě se zájemci*kyněmi a na základě podepsaného informovaného souhlasu.

– **Metoda sběru** dat byla založena kvantitativně na offline dotaznících a kvalitativně na osobních polostrukturovaných rozhovorech.

– **Přístup průzkumu** byl realizován na základě Realistické evaluace především v rozhovorech, a byl propojen s dobrou praxí dotazníků Místní místním, uzpůsoben pro danou lokalitu a s ohledem na citlivost k cílové skupině.

– **Princip participace** byl vědomě zohledněn v rámci celé metodologie průzkumu. V praxi znamenal aktivní zapojení odborných služeb a cílové skupiny lidí bez domova a v nouzi, kteří mohli ovlivnit podobu dotazníků. Pro aktivní zapojení a větší vliv na dovysvětlení kontextu byl předán prostor také během rozhovorů.

– **Cílová skupina** – dotazníky i rozhovory byly prováděny mezi skupinou lidí bez domova nebo v nouzi. Oslovováni byli lidé ve zjevném a skrytém bezdomovectví skrze a) odborné sociální služby b) v soukromých přívětivých podnicích Solidární síť Místní místním c) lidé bez domova, kteří jsou klienti Místní místním a organizace je podporuje například sbírkou telefonů.

– **Systém sběru dat** – se sběrem dat pomohlo pracovníctvo odborných sociálních služeb a zaměstnanectvo podniků Solidární síť. Byly osloveny subjekty napříč Prahou, aby se zajistilo oslovení co největšího počtu lidí bez domova v různých městských částech. Zapojily se 4 sociální služby dvou organizací (Naděje a Armáda Spásy), a to především jejich terénní služby, nízkoprahové denní centrum, ale i centrum pro mladé nebo zabydlování. Dotazníky vyplňovalo s lidmi také 5 podniků Solidární síť ze 3 různých městských částí Prahy a jeden za hranicemi města. Osloveny byly i 3 městské části, které ale žádné dotazníky s lidmi nevyplnily. Nakonec vyplňovali dotazníky lidé bez domova, kteří od Místní místním dostali podporu například ve formě darovaného telefonu. Vyplňování dotazníků probíhalo za nabídnuté asistence.

– **Konkrétní subjekty pomáhající se sběrem dat:** za odborné sociální služby (4): Naděje – NDC U Bulhara, terénní program a centrum Bolzanova pro mladé; Armáda Spásy – program zabydlování. Za podniky Solidární síť Místní místním (5): Střecha (P1) Pražírna (P2), Dobrá Trafika (P2), Safespace bookstore (P3), Klub senioři spolu (Rudná u Prahy).

VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU

Výsledky průzkumu je tak možné využít pro:

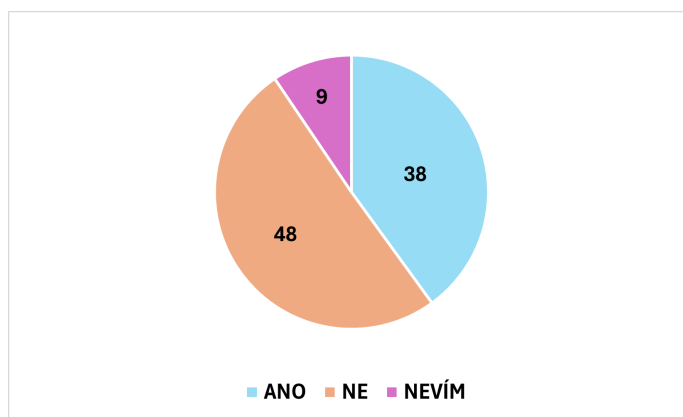
- **MPSV** – využití metodologie a dílčích výsledků průzkumu pro kontinuální plošné průzkumy o počtech a potřebách lidí bez domova, které je třeba v této oblasti zadávat a systematicky a kontinuálně provádět.
- **Město a městské části** – využití výsledků průzkumů k zavedení adekvátních opatření a politik, vytvoření chybějících služeb a doplnění podpory odpovídající reálným potřebám lidí v nouzi.
- **Neziskové organizace pracující s lidmi v nouzi** – argumenty pro komunikaci a argumentaci potřeb své cílové skupiny, informování se o aktuálních reálných potřebách a možnost na ně reagovat.
- **Solidární síť Místní místním** – využití srovnávacích průzkumů pro popis potřeb měnící se v čase; součástí průzkumu byla část zaměřená na využívání služeb zdarma v Solidární síti – možnost vylepšení projektu a argumentace jeho potřebnosti.
- **Lokální podniky, které chtějí pomáhat** – reakce na aktuální potřeby lidí v nouzi s pomocí Místní místním, vytváření služeb, které nasedají na reálné potřeby lidí v nouzi.

PODROBNÉ VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Podrobně rozepsané otázky s analýzou odpovědí z dotazníků najdete níže.

Otázka č. 1: Znáte v Praze místa (kavárny, obchody apod.), kde dostanete něco zdarma?

(n=95)

Celkem zná místa, kde dostanou lidé v nouzi služby zdarma 64 dotazovaných lidí z 121, tedy přes polovinu.

*Pozn.: Na tuto otázku odpovědělo 95 z celkových 121 tázaných lidí bez domova. Dotazníky, které byly vyplněny lidmi bez domova přímo v podnicích Solidární síť tuto otázku neobsahovaly, protože je předpokládáno, že lidé do podniků přišli právě za službami zdarma. Počet těchto respondentů*tek je tedy připočítán k lidem, kteří služby zdarma znají.*

Otázka č.2: Co a kde máte zkušenost, že dostanete v Praze zdarma?

34 lidí bez domova uvedlo následující místa. Většina z nich jsou podniky Solidární sítě Místní místním.
Solidární podniky Místní místním: Mlsná Kavka, Bike Jesus, Střecha,, Městská knihovna PH7, Restart Shop, Knihkopec,, Pražírna, Café Therapy, Cafe Tone, Safe space, Řehořova 39, Bistro Habibi
Další místa: Foodbombs, Restaurace Shop, v kebebech na požádání jídlo.

Služby k dostání zdarma: káva, jídlo, nabití telefonu, zákusky, studený nápoj, zalití horkou vodou, Wi-Fi, menstruační pomůcky

Otázka č. 3: Představte si, že některé kavárny/obchody mohou poskytovat drobnou pomoc zdarma. Co by to mělo být? Napište až 5 věcí, které by vám pomohly.

SLUŽBA	POČET ODPOVĚDÍ
jídlo	66
oblečení/boty/ručník	38
pítí (voda, chlazený nápoj)	30

káva/čaj/horký nápoj	22
nabíjení telefonu	22
Wi-Fi	19
hygiena	13
toalety	12
zdravotní/gynekologické vyšetření/poradenství/lékárnička	11
sprcha	9
možnost posedět	8
přijít na kus řeči	5
kosmetika/drogerie	3
vyprat si	3
knížka/časopis	3
zavolat si	3
potřeby pro dítě (hygiena, jídlo)	3
ohřátí jídla	2
přístup k počítači	2
zákusek	2
úschovna věcí	2
elektronika	1
šitíčko	1
flašky na vodu/tašky/krabičky	1
psací potřeby	1
jídlo pro mazlíčka	1
stan/spacák/karimatka	1

(n=111)

Otázka č. 4:

Jaké

služby zdarma Vám v Praze obecně chybí?

Někteří tazání lidé bez domova odpověděli, že jim nic nechybí, nebo že neví. Předpokládáme, že ti*y, co otázku vynechali*y, na ni také neuměli*y odpovědět.

SLUŽBA	POČET ODPOVĚDÍ
praní prádla	19
sprcha	18
toaleta	9
poradenská pomoc/doprovody/terapie	9
nabíjení telefonu	7
kulturní akce/přednášky/kurzy/zábava/sport. aktivity	7
jídlo	6
přístup k pitné vodě	5
azylové domy/noclehárny (pro mladé)	5
odpočívárny	5
léky/lékařská/gynekologická vyšetření	5
přístup k počítači/internet zdarma	3

oblečení	3
dostupné bydlení v nouzi	3
úschovny věcí	2
férová práce	2
ohřátí jídla	1
pomoc pro zvířata	1
lavičky	1

(n=100)

Otázka č. 5: Jaké vnímáte překážky pro lidi v nouzi / bez domova:

A) Překážky ve společnosti obecně

Mezi odpověďmi se objevuje **předsudky, neporozumění, ponižování, hrubé chování**, nedostatek sociálních bytů, **přístup k návykovým látkám**, nedostatek práce (pro mladé bez zkušeností) a **alkohol na veřejnosti**.

B) Překážky na ulici, ve veřejném prostoru

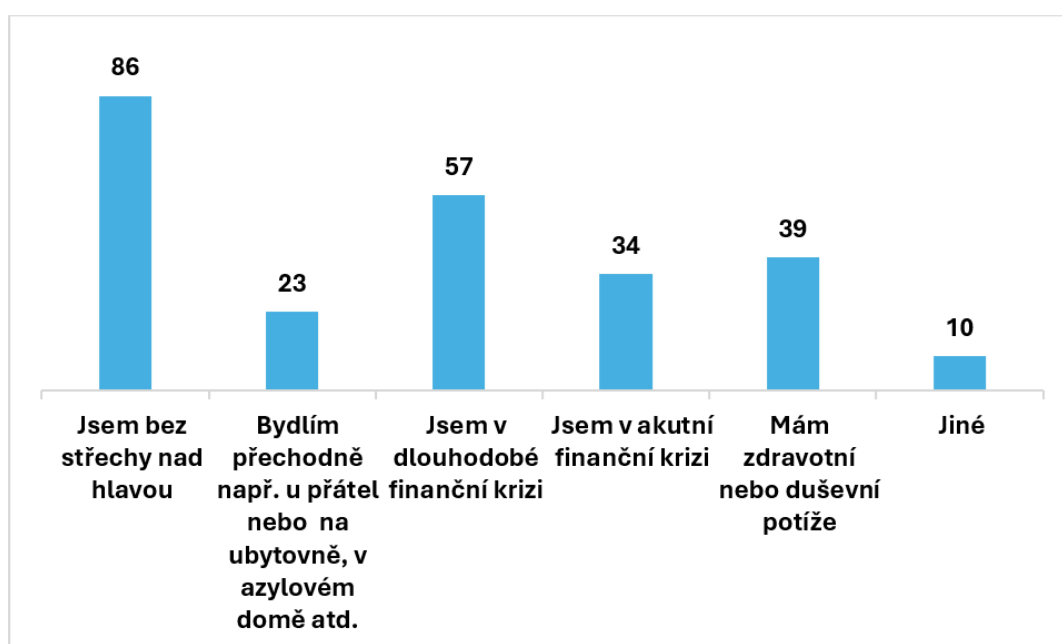
Mezi odpověďmi se objevuje **nemožnost si někam sednout, omezený přístup pro vozíčkáře, nedostatek veřejných toalet**, pocit nebezpečí, nemožnost v klidu spát, **veřejné praní a sprcha zdarma nebo za malý poplatek, omezený přístup pro špatně vidící a slyšící, nepřiměřené chování policie a zamykání popelnic**.

C) V podnicích (např. co je pro Vás důvod, proč nepřijít do kavárny)

Mezi odpověďmi se objevuje **stud za svůj vzhled a situaci, strach ze špatného přístupu a odsuzování ze stran zákaznictva a personálu, nedostatek bezbariérového přístupu, odměřená doby oddychu, odmítnutí vstupu, neznalost toho, jaké jsou podniky v SoS**

(n=91)

Otázka č. 6: Jaká je vaše situace nouze?

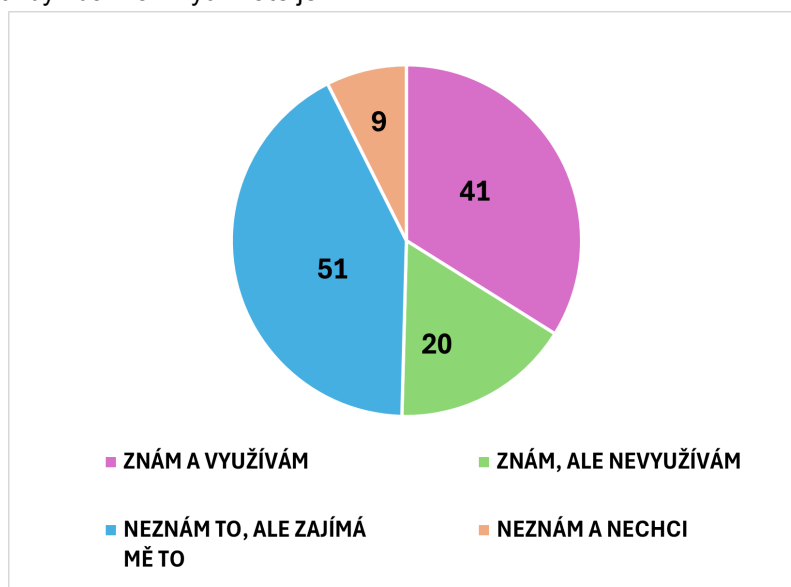

(n=121)

Naprostá většina dotazovaných uvedla, že je bez střechy (86), další více než polovina, že jsou dlouhodobě ve finanční krizi (57), více než třetina z nich má duševní obtíže (39) podobně více než třetina je v akutní finanční krizi (34), necelá třetina bydlí u přátel nebo na ubytovně či azylovém domě (29).

Pozn.: Mezi odpověďmi jiné bylo bydlení v karavanu, na chatě, senior, bydlení v boudě a bydlení ve vlastním bytě. Lidé mohli v rámci otázky zakroužkovat jako platné vícero odpovědí.

Otázka č. 7: Znáte Solidární síť - tedy kavárny a další podniky, které nabízejí lidem bez domova a v nouzi základní služby zdarma? Využíváte je?

(n=121)

Otázka č. 8: Proč byste služby zdarma nabízené v Solidární síti nevyužil/a?

Odpověděli 5 respondenti. Někdo zmiňuje, že není z Prahy, někdo Solidární síť nepotřebuje, někdo má obavy, že by ho/ji v podniku neradi viděli a někdo prostě nemá zájem.

Otázka č. 9: Pokud znáte Solidární síť, jaké s ní máte konkrétní zkušenosti?

Na tuto otázku odpovědělo **50 respondentů**. **48 z nich odpovědělo, že mají jen pozitivní zkušenosti se Solidární sítí, 2 respondenti*tky odpověděli, že měli i dobrou i špatnou zkušenost.** 60 respondentů*tek Solidární síť předtím neznali*y, a tak s ní doposud neměli*y žádnou zkušenost. 11 respondentů*tek otázku vynechalo.

Otázka č 10.: Pokud vám Solidární síť pomohla, tak v čem? (ať už krátkodobě nebo dlouhodobě)

Na tuto otázku odpovědělo **46 respondentů*tek**. Mezi odpověďmi se objevovalo poskytování různých služeb, ošetření, **zvýšení sebevědomí, pomoc v krizové situaci, pomoc s hledáním práce díky internetu zdarma, možnost komunikace s rodinou** díky hovorům zdarma v rámci ČR a někteří zmínili*y, že mu/ji **projekt pomohl přežít a nakopnout k dalšímu postupu**, dostat se do jiného projektu, pomoci

nebýt introvert, a že mu/ji **Solidární síť pomohla žít “nějak na úrovni”**. 15 respondentů*tek na otázku neodpovědělo.

Otázka č. 11: Které služby Solidární sítě (nejvíce) využíváte? Zaškrtnout můžete všechny, které využíváte.

Na otázku odpovědělo 59 respondentů/tek z 61, co odpověděli*y, že Solidární síť znají.

SLUŽBA	POČET ODPOVĚDÍ
nabití telefonu	40
voucher káva/ jídlo/ oblečení apod.	36
toaleta	33
voda	29
Wi-Fi	28
možnost posedět	19
zalití nápoje či instantní polévky horkou vodou	16
sprcha	13
možnost přijít na kus řeči	9
divadlo	9
drogerie zdarma	7
noviny/časopisy k zapůjčení	7
kniha zdarma	7
využití počítače s připojením na internet	6
ohřátí jídla na plotně / v mikrovlnce	5
hovor v rámci ČR	5
lékárnička	4
služby nevyžívám	3
menstruační potřeby	2
výstava zdarma	2
kondomy	1
oblečení zdarma	0
tiskárna	0
kniha k přečtení na místě	0
vstup na výstavu zdarma	0

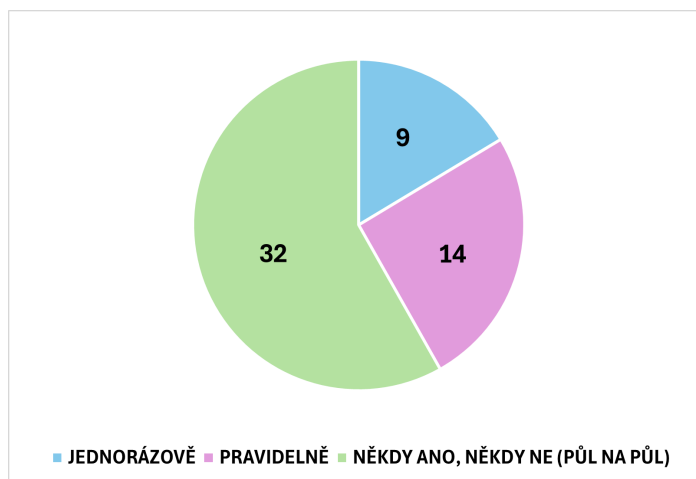
(n=59)

Otázka č. 12: Jak často využíváte služby Solidární sítě?

Na tuto otázku odpovědělo 55 respondentů*tek z 61, kterých odpovědělo, že Solidární síť znají.

(n=55)

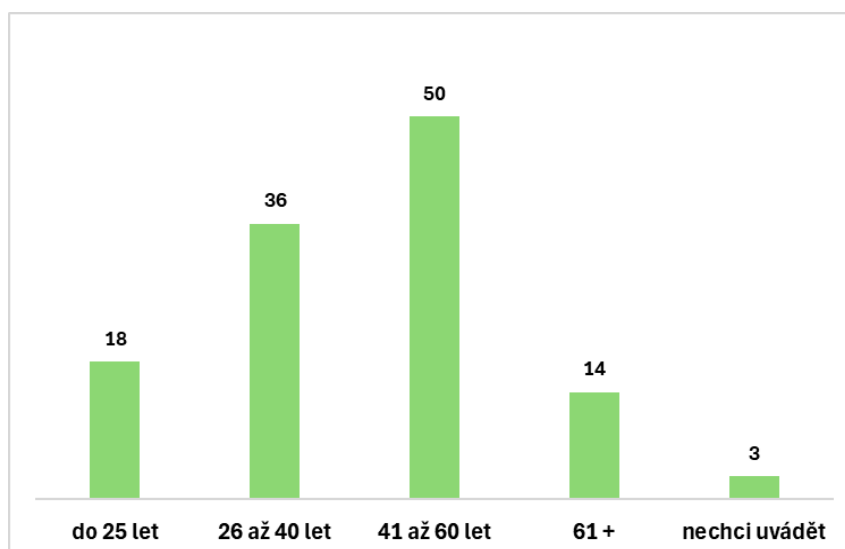
Otázka č. 13: Existuje něco, co by se podle vás na Solidární síti mohlo zlepšit?

Na tuto otázku odpovědělo 37 lidí. Mezi odpověďmi se objevovala potřeba rozšířit Solidární síť do více podniků, návrh na aplikaci do telefonu pro snazší přístup, zavedení služby praní prádla*, větší letáky, aby byly lépe čitelné, zlepšit propagaci a začlenit nonstop podnik.

**Pozn.: O tuto službu se MM dlouhodobě snaží, ale zatím se nepodařilo najít místo, kde by se to dalo zdarma zprostředkovat přes Solidární síť.*

VOLITELNÉ OTÁZKY:

Věk

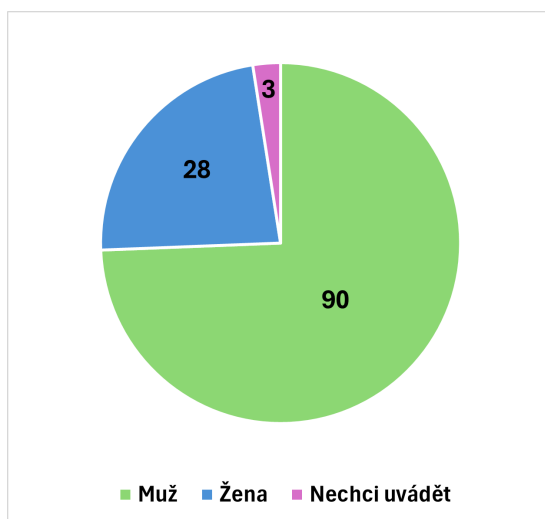

(n=121)

Pohlaví

(n=121)

Vypracoval kolektiv Místní místním, z.ú.

září–listopad 2025

Kontaktní osoby:

Zakladatelka a ředitelka Místní místním - Ester Pacltová, E-Mail: ester@mistnimistnim.cz

Asistence Solidární sítě - Brno – Eliška Boudná, E-Mail: eliska@mistnimistnim.cz